

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

veilige dijken • droge voeten • schoon water

MER-BEOORDELINGSBESLUIT

In verband met het onttrekken van grondwater en lozen van bronneringswater voor het uitvoeren van een grondwatersanering bij Huis Doorn aan de Langbroekerweg 10 en omgeving Achterweg in Doorn

Zaaknummer

45963

Datum

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	BESLUIT	3
1.1	Aanmeldingsnotitie	3
1.2	Besluit	3
HOOFDSTUK 2	AANLEIDING	4
2.1	Inleiding	4
2.2	M.e.r.-beoordelingsplicht	4
HOOFDSTUK 3	MILIEUEFFECTBEOORDELING	5
3.1	Kenmerken van de activiteit	5
3.2	Plaats van de activiteit	7
3.3	Kenmerken van het effect van de activiteit	9
HOOFDSTUK 4	PROCEDURE	10
4.1	Gevolgde procedure voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit	10
4.2	Voorlopige voorziening	10

HOOFDSTUK 1 BESLUIT

1.1 Aanmeldingsnotitie

Dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden hebben een aanmeldingsnotitie voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling ontvangen, voor het onttrekken en lozen van grondwater voor het uitvoeren van een grondwatersanering bij Huis Doorn aan de Langbroekerweg 10 en omgeving Achterweg in Doorn. De aanmeldingsnotitie is:

- gedateerd op 17 juli 2019 met kenmerk 00161907196;
- ingekomen op 23 juli 2019 en ingeboekt onder zaaknummer 45963

De aanmeldingsnotitie voldoet aan de vereisten voor een m.e.r. beoordeling als vastgelegd in het Besluit milieueffectrapportage en 7.16 tot en met 7.20a Wet milieubeer.

1.2 Besluit

Dijkgraaf en hoogheemraden besluiten, op grond van de bepalingen van de Waterwet, Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage,

- gelezen de m.e.r.-aanmeldingsnotitie van Bosatex, "grondwateronttrekking ten behoeve van grondwatersanering omgeving Achterweg in Doorn", van 17 juli 2019, vanwege een grondwateronttrekking voor een grondwatersanering,
- gezien de bij dit besluit behorende overwegingen,

dat het niet noodzakelijk is om voor de grondwateronttrekking een milieueffectrapport (MER) op te stellen.

Met vriendelijke groet,
Dijkgraaf en hoogheemraden,
namens hen,

J.L.H. Gelissen
Teamleider Vergunningverlening

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING

2.1 Inleiding

Aan de Acacialaan 7 in Doorn is in het verleden een wasserij gevestigd geweest. In de jaren 70 van de vorige eeuw is de bodem onder het bedrijf verontreinigd geraakt met tetrachlooretheen (PER). De sanering van de bronzone van de verontreiniging is in volle gang en zal binnen enkele maanden zijn afgerond.

Omdat de soortelijke massa van PER hoger is dan die van water en de stof zich gemakkelijk verspreidt met het grondwater is de verontreiniging meegevoerd en bevindt de pluim zich momenteel in het diepe grondwater in de omgeving van de Achterweg. Het naar de diepte gezakte deel van de verontreiniging kan alleen nog via een grondwatersanering worden verwijderd. Met de grondwatersanering wordt tegelijkertijd tegengegaan dat de stof zich gemakkelijk verder in zuidzuidwestelijke richting kan verspreiden.

In de aanmeldingsnotitie van Stichting Bosatex is aangegeven op welke wijze en op welke locaties het grondwater wordt onttrokken, gezuiverd en geloosd. De duur van de sanering wordt geschat op ten minste drie jaar in de omgeving van de Achterweg en vijf tot tien jaar in de omgeving van Huis Doorn. Daarbij wordt jaarlijks in totaal 260.000 m³ grondwater onttrokken, gezuiverd en geloosd.

In de aanmeldingsnotitie is een beschouwing gegevens van de mogelijke milieueffecten van de grondwateronttrekkingen. Voor de grondwateronttrekkingen ten behoeve van de grondwatersanering dient een watervergunning te worden aangevraagd op grond van de Keur 2018 van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

2.2 M.e.r.-beoordelingsplicht

Ingevolge artikel 7.2 van de Wet milieubeheer en onderdeel D15.2 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, geldt voor een activiteit waarbij grondwater wordt onttrokken, een m.e.r.-beoordelingsplicht, als daarvoor meer dan 1,5 miljoen m³, doch minder dan 10 miljoen m³, grondwater per jaar wordt onttrokken. Beneden deze drempel dient te worden voldaan aan een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

In verband met de implementatie van de herziening van de m.e.r.-richtlijn en uitvoering van het verdrag van Espoo en het herstel van implementatiegebreken, is per 7 juli 2017 aan de vormvrije m.e.r.-beoordeling een procedure verbonden. Daarvoor werd de beoordeling integraal meegenomen in de besluitvorming van de watervergunning.

Vanaf 7 juli 2017 dient voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling dezelfde procedure te worden gevolgd als voor een activiteit boven de drempelwaarde. Vanaf 7 juli 2017 zijn de artikelen 7.16 tot en met 7.20a Wet milieubeheer van toepassing op alle in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten van de D-lijst, ongeacht de drempelwaarde. Het maakt daarvoor niet uit of het een activiteit onder of boven de D-drempelwaarde betreft. Dit volgt uit de implementatie van artikel 2, vijfde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU.

In het kader van het Besluit milieueffectrapportage dient voor elke grondwateronttrekking met een omvang boven de meldingsgrens een m.e.r.-aanmeldingsnotitie te worden ingediend en dient het waterschap te beslissen of vanwege mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

HOOFDSTUK 3 MILIEUEFFECTBEOORDELING

De mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu zijn conform artikel 7.17, lid 3, van de Wet milieubeheer en conform de in bijlage III van richtlijn 85/337/EEG 'Betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten' aangegeven criteria/omstandigheden beoordeeld.

3.1 Kenmerken van de activiteit

De grondwateronttrekking voor de grondwatersanering is beoordeeld ten aanzien van de volgende aspecten:

- de omvang van het project
- de cumulatie met andere projecten
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- de productie van afvalstoffen
- verontreiniging en hinder
- risico van ongevallen, gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Omvang (van de bemaling) van het project

Het project betreft het uitvoeren van een grondwatersanering die onderdeel is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. De sanering is op grond van de Wbb als spoedeisend beoordeeld vanwege een ontoelaatbaar risico op verdere verspreiding van de verontreiniging met het grondwater.

Doel van het project is het beheersen van de VOCI-verontreinigingen stroomafwaarts van de bron ter hoogte van Huis Doorn en vrachtverwijdering in het front van de pluim, die zich voorbij Huis Doorn tot ongeveer de Achterweg uitstrekt.

Regionale ligging bodemverontreiniging met VOCI (bron: Tauw)

Ter hoogte van Huis doorn wordt grondwater onttrokken met een bron met een opbrengst van 12 m³ per uur en 100.000 m³ per jaar. Dit water wordt gezuiverd met een biologisch zuiveringssysteem dat is aangelegd in de slotgracht van Huis Doorn. Dit oppervlaktewater

staat in verbinding met het oppervlaktewater langs de Achterweg. De slotgracht is met een stuw afgescheiden van het overige oppervlaktewater. Alleen wanneer in de slotgracht een hoog peil bereikt wordt als gevolg van langdurige regenval kan de slotgracht gaan overstorten. Een tweede stuw in de sloot na de slotgracht zorgt er dan voor dat het water binnen het watersysteem van Huis Doorn gehouden wordt en dit niet de sloot langs de Achterweg bereikt. Het water dat wordt overgestort kan namelijk nog geringe hoeveelheden VOCI bevatten. Dit wordt afgebroken met anaerobe bacteriën in de sliblaag van de waterbodem. Uiteindelijk zal het peil in de sloot tussen beide stuwen dalen en kan de 2^e stuw weer worden geopend.

De onttrekking bij Huis Doorn zal naar verwachting 5 tot 10 jaar nodig zijn als beheersmaatregel.

Ter hoogte van de Achterweg wordt tevens grondwater onttrokken in het front van de pluim met 4 bronnen met elk een opbrengst van 5 m³ per uur en 160.000 m³ in totaal per jaar. Dit water wordt fysisch/chemisch gezuiverd en geloosd in een watergang op het terrein van Huis Doorn. Het betreft een doodlopende sloot die niet in verbinding staat met ander oppervlaktewater. Deze onttrekking zal naar verwachting 3 jaar duren.

Het invloedsgebied van de bemalingen in het eerste watervoerend pakket bedraagt 350 m voor de bronnen langs de Achterweg en 200 m voor de onttrekkingsbron bij Huis Doorn. De verlaging bedraagt maximaal 0,2 m.

Cumulatie met andere (bemalingen van) projecten

Binnen het invloedsgebied van de bemalingen voor de grondwatersanering bevinden zich diverse bronnen voor beregeningsinstallaties van derden. De bemalingen voor de grondwatersanering hebben geen negatieve invloed op de bemalingen die voor beregening worden uitgevoerd. Als gevolg van de grondwatersanering wordt de aanwezige grondwaterverontreiniging beter beheerst en verwijderd, waarvan slechts positieve effecten te verwachten zijn voor onttrekkingsbronnen van derden.

Gebruik van natuurlijke hulpbronnen

De zoetwatervoorraad vormt een belangrijke natuurlijke hulpbron. De initiatiefnemer onttrekt zo min mogelijk grondwater om de benodigde grondwatersanering uit te voeren en brengt dit volgens de voorkeursvolgorde weer terug in het milieu. De voorkeursvolgorde is: lozen op of in de bodem, lozen op oppervlaktewater, lozen in hemelwaterriool en als laatste lozen op een vuilwaterriool.

Het onttrokken grondwater wordt eerst gezuiverd voordat dit kan worden geloosd. Een deel van het grondwater wordt gezuiverd in een gedeelte van het oppervlaktewater op het terrein van Huis Doorn dat is ingericht als zuiveringssysteem. De sloot wordt met meerdere stuwen afgescheiden van het overige oppervlaktewater. Door de constructie wordt het onttrokken grondwater binnen een zekere begrenzing gehouden en bereikt uiteindelijk weer het grondwater via infiltratie van de waterbodem. Dit geldt ook voor het water dat op een doodlopende sloot geloosd wordt nadat dit fysisch/chemisch is gezuiverd.

Productie van afvalstoffen

Het ijzergehalte van het grondwater kan plaatselijk sterk variëren. Bij een ijzergehalte van meer dan 5 mg/l kan gemakkelijk verkleuring van het oppervlaktewater ontstaan en dient het grondwater te worden behandeld voordat dit wordt geloosd. Bij ontijzering van het te lozen grondwater bij de fysisch/chemische zuiveringsinstallatie ontstaat zuiveringsslib dat als afvalstof naar een verwerker wordt afgevoerd.

Verontreiniging en hinder

De bemalingen worden uitgevoerd met elektrische pompen. Verder wordt voor het project materiaal aan- en afgevoerd. Dit kan in geringe mate hinder met zich meebrengen voor de

omgeving in de vorm van geluid en transport. Deze aspecten vallen verder buiten het kader van de te verlenen watervergunning.

Risico van ongevallen, gelet op de gebruikte stoffen of technologieën

Het aspect externe veiligheid (Brzo, Bevi, Revi) is voor deze activiteit niet relevant.

3.2 Plaats van de activiteit

Bij de beoordeling van de kwetsbaarheid van het milieu in het gebied waarop de bemaling van invloed kan zijn, is in overweging genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden: wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd, speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen gebieden krachtens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden, gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid en landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

Bestaande grondgebruik

Het gebied waarop de bemaling van invloed kan zijn, beperkt zich tot het landgoed Huis Doorn en naastgelegen gebied langs de Achterweg dat voornamelijk een agrarische bestemming en woonbestemming heeft.

Bebouwing

Als gevolg van de grondwateronttrekking kan zetting van de bodem ontstaan. Ongelijkmatige zakking van funderingselementen van gebouwen kan daarbij leiden tot schade. De bodemopbouw en het funderingstype van gebouwen (fundering op staal) zijn hiervoor bepalend. Een verlaging van de grondwaterstand kan verder leiden tot het ontstaan van schade aan houten paalfunderingen als gevolg van houtrot.

Het hoofdgebouw van landgoed Huis Doorn bevindt zich direct naast de bron Huis Doorn. Het hoofdgebouw is gefundeerd op houten palen. De bronbemaling had oorspronkelijk tot doel om het water in de slotgracht op peil te houden ter bescherming van de houten funderingspalen. Het gebruiksdoel van deze bron is tijdelijk gewijzigd, maar de onttrekking heeft nog steeds bescherming van de houten paalconstructie tot gevolg. Indien gedurende extreme weersomstandigheden de aanvoer van grondwater met deze bron ontoereikend is om het water de slotgracht op peil te houden, kan nog een tweede bron worden gebruikt om voldoende water aan te voeren.

De afstanden van de bronnen langs de achterweg tot de aanwezige gebouwen varieert tussen 30 tot 60 m. De bouwperiode van de potentieel zakkingsgevoelige gebouwen varieert tussen 1925 en 1974. Van de gebouwen wordt aangenomen dat deze gefundeerd zijn op staal. Deze gebouwen zijn gevoelig voor het ontstaan van schade als gevolg van het verschillend zakken van funderingselementen bij bodemdaling.

Risico op zakkingschade is gering. In de beoordeling is een maaiveldzetting van maximaal 2 mm berekend ter plaats van de bronnen. De maaiveldzetting neemt met de afstand exponentieel af waardoor de werkelijke zetting ter plaatse van de bebouwing nihil is. Het ontstaan van schade aan zakkingsgevoelige bebouwing valt niet te verwachten.

Infrastructuur

Wegen en kabels en leidingen kunnen beschadigd raken als gevolg van het ongelijkmatig zakking van de bodem bij bodemdaling. De berekende maaiveld daling is dermate gering dat geen schade aan infrastructuur valt te verwachten.

Opslagsystemen voor bodemenergie

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevinden zich geen opslagsystemen voor bodemenergie.

Landbouw

Binnen het invloedsgebied van de bemaling langs de Achterweg bevinden zich landbouwgronden die zijn aangewezen als belangrijk Agrarisch cultuurlandschap. Het betreffen voornamelijk graslanden. De verlaging van de freatische grondwaterstand als gevolg van de bemaling bedraagt bij de bron maximaal 0,2 m en neemt met de afstand snel af. Deze verlaging valt binnen de natuurlijke fluctuaties van de grondwaterstand. De verlaging leidt naar verwachting niet tot negatieve effecten voor de landbouw in de omgeving van de bronnen.

Grondwaterbeschermingsgebied

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevindt zich geen grondwaterbeschermingsgebied waarmee met het oog op drinkwaterwinning rekening mee dient te worden gehouden.

Rijkdom, kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen

Zoetwatervoorraad

De zoetwatervoorraad is een belangrijke natuurlijke hulpbron waar zorgvuldig mee wordt omgesprongen. Het 2^e watervoerende pakket in het gebied is benoemd als strategische grondwatervoorraad. De onttrekkingen vinden plaats in het 1^e watervoerende pakket en heeft daarmee geen invloed op de strategische grondwatervoorraad.

De grondwatersanering heeft tot doel om de kans te verkleinen dat de strategische grondwatervoorraad op termijn verontreiniging raakt. Daarnaast wordt beoogd om het onttrokken grondwater zoveel mogelijk te bufferen en gezuiverd via de waterbodem van de aanwezige watergangen weer terug te voeren naar het 1^e watervoerende pakket waaruit het onttrokken is.

Opnamevermogen van het natuurlijke milieu

Natuurwaarden

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevinden zich geen Wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten, gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, of gebieden waarin vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden.

Wel is het park van Huis Doorn aangewezen als Natuurparel en ingedeeld in de categorie "Oud Bos". Natuurparels zijn gebieden waar aandachtsoorten aanwezig zijn of die de potentie hebben om deze soorten te huisvesten. Het beleid is erop gericht om bij te dragen aan de instandhouding van aandachtsoorten.

Bodemverontreiniging

De grondwatersanering is gericht op het beheersen en verder terugbrengen van de aanwezige bodemverontreiniging met PER en de afbraakproducten daarvan.

Archeologische en cultuurhistorische waarden

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevindt zich het landgoed Huis Doorn, dat archeologisch en cultuurhistorisch van hoge waarde is.

Voor archeologische waarden houdt dit in dat er een onderzoeksverplichting geldt bij ingrepen vanaf 0,3 m-mv en een oppervlakte van in totaal 50 m² of meer.

Voor behoud van de cultuurhistorische waarde mag de bemaling geen nadelige invloed hebben voor de aanwezige bebouwing.
De bemaling heeft alleen positieve gevolgen voor het behoud van Huis Doorn (zie verder onder “bebouwing”).

3.3 Kenmerken van het effect van de activiteit

De effecten van de bemaling worden in samenhang met de criteria van paragraaf 3.1 en 3.2 beschouwd, ten aanzien van:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Het invloedsgebied van de bemaling voor de grondwatersanering is beperkt en zal in de praktijk nog veel kleiner zijn doordat het grondwater weer in de bodem wordt geloosd via de waterbodem van het oppervlaktewater waarin het gebufferd wordt. De tijdelijke verlaging van de grondwaterstand in het 1^e watervoerende pakket ten gevolge van de bemaling vallen binnen de natuurlijke fluctuaties daarvan.

Er is ten aanzien van de bemaling geen sprake van een grensoverschrijdend effect.

Er worden op basis van de aanmeldingsnotitie geen nadelige milieueffecten verwacht voor bebouwing, infrastructuur, archeologische en cultuurhistorische waarden, landbouw- en natuurwaarden, bodemmilieu, bodemenergiesystemen en drinkwaterwinning.

Wel is het mogelijk dat bij onzorgvuldig beheer van de biologische zuiveringsinstallatie die zich bevindt in een afgescheiden deel van het oppervlaktewater op het terrein van Huis Doorn, een geringe hoeveelheid verontreinigd grondwater buiten dit systeem kan geraken.

Aan het voorkomen van “lekken” van de verontreiniging uit de buffer zal ook in de watervergunning de nodige aandacht worden besteed.

Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd dat binnen het invloedsgebied van de bemaling voor de grondwatersanering geen belangrijke nadelige milieugevolgen worden verwacht en dat daarom geen MER hoeft te worden opgesteld.

HOOFDSTUK 4 PROCEDURE

4.1 Gevolgde procedure voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit

Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit beoordelingsbesluit beschouwd als een voorbereidingsbesluit (voor de watervergunning) waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingediend, tenzij aangetoond kan worden dat deze beoordeling los van de voor te bereiden watervergunning een belanghebbende rechtstreeks in zijn belangen treft. Indien u belanghebbende bent en los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks door het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt getroffen, dan kunt u tegen het m.e.r.-beoordelingsbesluit bezwaar maken. Een bezwaarschrift kan worden ingediend binnen zes weken na de datum van bekendmaking van dit besluit bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Postbus 550, 3990 GJ te Houten of post@hdsr.nl onder vermelding van het zaaknummer. Tevens is het mogelijk om bezwaar in te dienen via een e-formulier op onze website <https://www.hdsr.nl/vergunningen/bekendmaking-bezwaar/>

4.2 Voorlopige voorziening

Het indienen van bezwaar schorst de inwerkingtreding van dit besluit niet. De werking van dit besluit kan worden geschorst door het indienen van een verzoek tot voorlopige voorziening. Nadat een bezwaarschrift is ingediend, kan worden verzocht om een voorlopige voorziening te treffen deze kan worden ingediend bij de sector bestuursrecht van de Rechtbank Midden-Nederland:

Rechtbank Midden-Nederland
Afdeling Bestuursrecht
o.v.v. voorlopige voorzieningen
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

U kunt ook digitaal een verzoek indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht> (onder het kopje “Beroep instellen bestuursrecht”, kan de optie “Indienen verzoekschrift voorlopig voorziening” worden gekozen). Hiervoor is een elektronische handtekening (DigiD) nodig. Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. Voor het indienen van een verzoek om voorlopige voorziening zijn griffierechten verschuldigd. Voor natuurlijke personen €174,- en voor rechtspersonen €345,-. Bij uw verzoek stuurt u zowel een kopie van uw bezwaarschrift als van de vergunning mee.